

KINDERBOEKENWEEK MET SANNE ROOSEBOOM

‘Wakker je FANTASIE aan!’

Fantaseren is kinderen aangeboren! Maar hoe krijg je al die ideeën uit je hoofd, op papier? En wat doe je als je juist even helemaal geen inspiratie hebt?

Speciaal voor Praktijk en Kennis deelt Sanne Rooseboom – schrijfster van het Kinderboekenweekgeschenk 2023 – hoe je kinderen stap voor stap begeleidt bij het ontwikkelen van plezier in verzinnen en in schrijven.

TEKST: Sarah Wouters

FOTO: Els Zweerink

IK HERKEN OVERAL VERHALEN

Sanne heeft niet één plek waar ze al haar ideeën vandaan haalt. ‘Als schrijver heb je eigenlijk de hele dag je fantasie aanstaan. Dat is hoe mijn brein werkt. Dingen die ik zie of meemaak, vallen mij op. Ik stel me dan meteen voor hoe het zou zijn als ik het overdrijf, of als ik het juist zelf zou meemaken ...

Als ik bijvoorbeeld met vrienden langs een leegstaand oud huis loop, zullen zij zeggen: Kijk, dat lijkt wel een spookhuis. Punt. Maar mijn brein gaat dat meteen invullen: Ja, dat is inderdaad een spookhuis! Er heeft een oude vrouw gewoond en die spookt er nu rond. En als mensen er blijven slapen, horen ze haar 's nachts scrabble spelen. Ik ‘herken’ vaak meteen een verhaal in wat ik zie.

Als kind had ik dat al. We gingen vaak naar Engeland op vakantie en daar heb je veel oude kastelen. Met van die trappen met diep uitgesleten treden. Dat gegeven is al fantastisch: om te fantaseren wie daar 500 jaar geleden allemaal zijn voeten op had gezet! Daar bedacht ik dan grootse verhalen bij.

Als puber veranderde dat dan in een jonkheer van 16 jaar, die ik achter het raam zag staan. Die zou mij dan als z'n soulmate herkennen en dan ging ik daar op dat landgoed wonen ...

Wat ik hiermee vooral wil zeggen is: laat je bij het herkennen en bedenken van verhalen vooral niet belemmeren door de werkelijkheid.’

Sanne Rooseboom,
schrijfster van het Kinderboekenweekgeschenk 2023

TINTELING IN JE VINGERS

Kan de werkelijkheid wel inspireren? 'Nou, voor mijn personages kies ik juist bewust namen van mensen die ik niet in het echt ken,' vertelt Sanne. 'Anders laat ik me toch leiden door wat ik denk dat bijvoorbeeld mijn buurmeisje in het echt wel of niet zou doen. Als ik dat kan voorkomen, is dat fijn.' 'Inspiratie' vindt Sanne sowieso een begrip dat ze pas sinds een paar jaar écht begrijpt. 'Ik dacht toch dat het was alsof een bliksemschicht je opeens moest raken. Maar voor mij gaat inspiratie veel meer over: hee, ik heb zin om dit op te schrijven! Als een tinteling in je vingers, om op te schrijven wat je voor je ziet.

Gelukkig heb ik ontzettend veel ideeën in mijn hoofd. En als er nog niks heel duidelijk uitspringt, dan begin ik gewoon en kijk ik waar het verhaal me brengt. Ik heb ooit geprobeerd twee boeken tegelijk te schrijven: *Het spook van de Haviksburcht* en *Mot en de metaalvisser*. Ik dacht: zoveel schrijvers werken aan meerdere projecten tegelijk. Dat ging duizend woorden goed. En toen nam het verhaal van Mot duidelijk een vlucht!

'SCHRIJVEN IS OOK GEWOON HARD WERKEN'

FOTO: Sanne Rooseboom

BEGINNEN IS LEUKER DAN AFMAKEN

'Beginnen is sowieso altijd leuker dan afmaken. Ik begin met alle mooie momenten uit het verhaal die ik in scènes al duidelijk voor me zie. En het is heel leuk om die vervolgens gedetailleerder en spannender te maken. Maar schrijven is ook gewoon hard werken: nadenken, bouwen en herschrijven. En ook de minder spannende middenstukken moet je maken. Dus mijn advies is: gewoon doorschrijven, zodat je iets afmaakt en daar trots op kunt zijn.'

Sanne vertelt ook dat ze haar boeken niet helemaal vooraf uitdenkt. 'Ik weet altijd wel de hoofdpersoon én hoe het afloopt. Maar alle hoofdstukken en gebeurtenissen daartussen: ik ontdek zelf ook pas tijdens het schrijven wat daarin gebeurt. Het begint vanuit enthousiasme en vanuit de beelden die ik voor me zie.

Kinderen vragen vaak: hoe moet ik doorgaan met mijn verhaal als ik het even niet meer weet? Ik antwoord dan: leg het even weg, laat het door iemand anders lezen, of schrijf het niet chronologisch. Je fantasie gaat vaak vanzelf meedoen als je gewoon begint.'

STIEKEME SUPERKRACHT

Al Sannes boeken hebben een maatschappelijk aspect. Toch schrijft ze niet vanuit het doel kinderen iets te leren of ze van iets bewust te maken. 'Maar ik leg wel dingen in mijn boeken die mij bezighouden en die in de echte wereld gebeuren. Daarom vind ik het idee van een Ministerie van Oplossingen ook zo fijn. Ik hoop dat alle kinderen inzien dat ook zij – elf jaar en wonend ergens in een Nederlandse provincie – er elke dag voor kunnen kiezen om iemands dag een beetje beter te maken. Dat is onze stiekeme superkracht!'

Sanne bezoekt ook scholen en geeft workshops.

TIP

Wakker de fantasie aan

Zomaar uit het niets beginnen met schrijven op een wit vel papier is natuurlijk te moeilijk. Om de fantasie aan te wakkeren is dit een leuke oefening. Ik heb voor mijn boeken het land Jippie verzonnen, met alles erop en eraan. Dat kun je ook doen met de kinderen in de klas. Vraag wie er een land kan bedenken. Er gaan altijd wel wat vingers omhoog en er zit ook meestal een snoepland, voetballand en onderstebovenland bij. Maar laat je verrassen door wat ze verder nog bedenken en vraag door: wat leer je in dat land op school? Waar kom je terecht als je de grens over gaat? Wat gebeurt er als je ruzie krijgt met een ander land?

TIP

Begin bij het einde

Niet iedereen schrijft een verhaal chronologisch op. Na een beginnetje kun je prima alvast het einde schrijven als je daar zin in hebt. Vraag kinderen of ze willen opschrijven wat ze voor zich zien en waar ze zin in hebben. Later kunnen ze er altijd nog een lopend verhaal van maken. Dat doen echte schrijvers soms ook. Het gaat erom dat ze hun inspiratie achternagaan en plezier krijgen in verzinnen en schrijven.

TIP

Getrapte opdrachten werken het best

Het is fijn als je het schrijven een beetje structureert voor kinderen. Ze hebben een klein zetje nodig. Je kunt hun inspiratie 'aanzetten' door klassikaal te starten.

- Eerst maak je drie bakjes. Daar mogen kinderen zelf suggesties in leggen voor een hoofdpersoon, een plaats en een gebeurtenis. Bijvoorbeeld Ronaldo, die zit opgesloten in de wc, in het voetbalstadion.
- Sommige kinderen hebben aan die opdracht al genoeg om zelf een verhaal te verzinnen en hoeven geen briefje meer te trekken uit het bakje. Anderen hebben dat nog wel nodig.
- Een andere manier is om kinderen die dat nodig hebben te laten kiezen uit drie beginzinnen, zodat ze vlotter starten met hun verhaal.
- En voor kinderen die verzinnen of schrijven nog te lastig is, zijn twee of drie zinnen en dan een tekening maken ook goed!

TIP

Laat de regels los

Kinderen spreken hun fantasie makkelijker aan als het niet netjes hoeft. Daarom is werken op een computer fijn voor de kinderen. Ze kunnen dan schrappen en deleten en opnieuw beginnen. Dat hoort ook bij schrijven. Om te fantaseren moet je de regels los durven laten.

TIP

Fanfictie of een uniek verhaal?

Veel kinderen schrijven graag fanfictie. Bijvoorbeeld over een beroemdheid, of een personage uit een film of boek dat ze bewonderen. Dan heb je houvast aan iemands stijl en stem, die je als het ware imiteert. Dat is natuurlijk prima. Maar je kunt ze ook uitdagen om het andere uiterste te proberen. Schrijf een verhaal over jezelf of juist over iemand die je helemaal niet kent. Dan geef je je eigen verhaal en schrijfstijl meer ruimte. Al schrijvend leren kinderen vanzelf welke aanpak hen ligt.

TIP

**Tip van Sanne:
Aan de slag met het thema van
de Kinderboekenweek**

Het thema van de Kinderboekenweek 2023 is 'Bij mij thuis'. Dat is heel breed en op iedereen van toepassing – en tegelijk ook een beetje spannend. Want in elke klas zit misschien wel een kind dat het thuis niet fijn heeft. Dus het leukste is om met de kinderen de fantasiekant op te gaan. Hoe ziet jouw ideale huis eruit? Hoe zou het zijn als je een huis in de lucht had of op een andere gekke plek? Welke regels gelden er in jouw ideale huis? Leuk om over te fantaseren en schrijven!

Het Kinderboekenweekgeschenk *Ravi en de laatste magie* van Sanne Rooseboom en het Prentenboek van de Kinderboekenweek *Mijn huis is jouw huis* van Yvonne Jagtenberg.

Sanne Rooseboom (1979) debuteerde in 2016 met haar boek *Jippie! Een humeurig sprookje*. Daarna volgde *Het Ministerie van Oplossingen* waarvan inmiddels meerdere delen verschenen zijn. Het laatste deel is *Het spook van de Haviksburcht*. In 2022 verscheen haar lovend onthaalde jeugdroman *Mot en de metaalvisser*, die een nominatie voor de Woutertje Pieterse Prijs in de wacht sleepte. Meer informatie: sannerooseboom.com.

**MEER
KINDERBOEKENWEEK OP
ONDERWIJSVANMORGEN.NL**

BIJ MIJ THUIS
**KINDER
BOEKEN
WEEK**
4 T/M 15 OKT 2023

De Kinderboekenweek is dit jaar van 4 tot en met 15 oktober. Het thema is: Bij mij thuis. Op onderwijsvanmorgen.nl vind je lessen die speciaal ontwikkeld zijn voor deze week. Scan hier de QR-code.

